

Số: /BC-UBND

Cao Lộc, ngày tháng 5 năm 2024

BÁO CÁO

Thực trạng quản lý di tích trên địa bàn huyện Cao Lộc năm 2024

Thực hiện Công văn số 911/SVHTTDL-QLVHGĐ, ngày 15/5/2024 của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh về việc đề nghị báo cáo thực trạng quản lý di tích trên địa bàn huyện, thành phố. UBND huyện Cao Lộc báo cáo thực trạng quản lý di tích trên địa bàn huyện năm 2024 như sau:

I. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ DI TÍCH TRÊN ĐỊA BÀN

1. Đặc điểm tình hình

Huyện Cao Lộc có tổng số 24 di tích, khu di tích trong danh mục kiểm kê được UBND tỉnh phê duyệt tại Quyết định số 73/QĐ-UBND, ngày 10/01/2019 (trong đó có 14 di tích lịch sử, 07 di tích kiến trúc nghệ thuật, 02 di tích khảo cổ). Trong đó có 13/24 di tích, khu di tích đã được xếp hạng các cấp, gồm:

- Di tích được xếp hạng Quốc gia: 02 di tích (Hang Pịa Điem thuộc địa bàn xã Yên Trạch; Nhà bia Thủy Môn Đình thuộc địa bàn thị trấn Đồng Đăng).

- Di tích, khu di tích được xếp hạng cấp tỉnh: 11, trong đó có 10 di tích (Đền Mẫu; Đền Quan; Pháo đài Đồng Đăng thị trấn Đồng Đăng; Chùa Bắc Nga, xã Gia Cát; Bia đá Ngô Thị Sĩ, xã Bình Trung; Hang Lạo Pảo thôn Còn Cóc, xã Bình Trung; Hang Tu Lôm, xã Bình Trung; Cầu ngầm Khánh Khê và Nhà bia chiến thắng Sư đoàn 337 xã Bình Trung; Đình Hang Pài, xã Thụy Hùng, Ga Tam Lung, xã Thụy Hùng) và 01 Khu Du lịch Ba Sơn gồm: (09 di tích phân bố trên các xã Xuất Lễ, Cao Lâu, Công Sơn, Hải Yến, Hòa Cư).

2. Hoạt động của Ban Quản lý Di tích cấp xã

- Số lượng thành viên:

Năm 2023, thực hiện theo Công văn số 1020/UBND-VHTT ngày 08/5/2023, UBND huyện đã chỉ đạo các xã, thị trấn có di tích ban hành Quyết định thành lập Ban quản lý di tích cấp xã theo Quyết định số 63/2017/QĐ-UBND ngày 20/12/2017 của UBND tỉnh Lạng Sơn về ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn. Về số lượng Ban quản lý (BQL) di tích tùy thuộc từng địa bàn cơ sở, Trưởng BQL Di tích là lãnh đạo UBND cấp xã.

Còn lại các xã thuộc Khu du lịch Ba Sơn như: Xã Công Sơn, Hải Yến, Xuất Lễ, Hòa Cư chưa thành lập BQL di tích cấp xã do một số di tích đã bị mai một.

- Tình hình hoạt động:

BQL Di tích cấp **xã** hoạt động theo chế độ kiêm nhiệm, giúp UBND cùng cấp quản lý Nhà nước đối với các di tích trên địa bàn, được sử dụng con dấu của UBND cấp xã khi đồng chí Trưởng ban ký; chịu sự chỉ đạo, điều hành của UBND cấp xã và sự hướng dẫn của Phòng Văn hoá và Thông tin huyện.

BQL Di tích cấp xã được thành lập đã xác định rõ hơn trách nhiệm trong quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích tại các cơ sở trực tiếp quản lý di tích, tình trạng xâm hại di tích cơ bản được ngăn chặn kịp thời; công tác quản lý nguồn thu công đức, xã hội hóa được thực hiện chặt chẽ, công khai, minh bạch hơn.

- **Chế độ phụ cấp:** (có Biểu 1 kèm theo).

3. Hoạt động quản lý trực tiếp tại di tích là cơ sở tín ngưỡng, tôn giáo

- **Số lượng thành viên:**

BQL các di tích tín ngưỡng, cơ sở thờ tự (đền, chùa) được UBND cấp xã ban hành Quyết định thành lập BQL Di tích đền, chùa theo Quyết định số 63/2017/QĐ-UBND ngày 20/12/2017 của UBND tỉnh ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn, theo nhiệm kỳ hoạt động 03 năm; về số lượng thành viên từ 07 - 11 thành viên. Trưởng BQL là lãnh đạo UBND cấp xã, Chủ nhang cơ sở thờ tự.

- **Tình hình hoạt động:**

BQL các điểm di tích tín ngưỡng, thờ tự được bầu ra giúp BQL Di tích cấp xã quản lý trực tiếp mọi hoạt động tại các di tích, chịu sự quản lý và điều hành của BQL Di tích cấp xã.

- **Chế độ phụ cấp** (có Biểu 2 kèm theo).

4. Hoạt động quản lý trực tiếp tại di tích lịch sử, khảo cổ, danh lam thắng cảnh

- **Tình hình hoạt động:**

Đối với các di tích thuộc loại hình di tích lịch sử, khảo cổ học trên địa bàn huyện không thành lập BQL tại các di tích (do không có nguồn thu) mà do BQL cấp xã trực tiếp quản lý về cảnh quan, công tác vệ sinh môi trường, bảo vệ vành đai, các khu vực bảo vệ di tích, tình hình an ninh trật tự tại mỗi di tích...

Riêng đối với Tổ quản lý Nhà bia Thủy Môn Đình được thành lập gồm 03 người để trông nom quét dọn, bảo quản di tích và không có nguồn thu chủ yếu bằng tinh thần tự nguyện trông coi.

- **Chế độ phụ cấp** (có Biểu 3 kèm theo).

5. Đề xuất hỗ trợ người trực tiếp trông coi di tích: (Có biểu số 4 kèm theo).

II. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Thuận lợi

Huyện Cao Lộc có vị trí địa lý thuận lợi, hệ thống di tích phong phú: vừa có di tích lịch sử, kiến trúc nghệ thuật, khảo cổ học, danh lam, thắng cảnh, vừa có hệ thống tín ngưỡng tâm linh, dân gian truyền thống, đáp ứng nhu cầu hưởng thụ văn hoá và tín ngưỡng tâm linh của Nhân dân và du khách.

Công tác quản lý di tích trên địa bàn huyện trong những năm qua luôn có sự quan tâm chỉ đạo của các cấp, các ngành và ngành dọc chuyên môn cấp trên tạo điều kiện cho các di tích hoạt động có hiệu quả và đi vào nề nếp.

UBND huyện đã chỉ đạo cơ quan chuyên môn và UBND các xã, thị trấn nghiêm túc thực hiện Luật Di sản văn hóa, các Nghị định, Thông tư và đặc biệt là Quyết định 63/2017/QĐ-UBND ngày 20/12/2017 của UBND tỉnh ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn. Công tác quản lý Nhà nước về di tích được thực hiện thường xuyên, các cơ sở thờ tự, tín ngưỡng nói chung hoạt động ổn định, đáp ứng nhu cầu sinh hoạt tâm linh của nhân dân và du khách thập phương.

Các di tích đã được phân cấp quản lý, tạo thuận lợi cho công tác quản lý, bảo tồn và phát huy di tích; BQL Di tích từ cấp huyện đến cấp xã và BQL tại các di tích đều được thành lập trên cơ sở lựa chọn những người am hiểu, có tâm, có trách nhiệm trong việc quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị di tích.

2. Khó khăn, vướng mắc

Một số di tích xếp hạng các cấp có nhiều di tích đã bị hư hỏng, xuống cấp, có điểm di tích không còn dấu vết di tích, chỉ là phế tích như: Đồn Nà Phia, xã Xuất Lễ, Đồn Đông Nội, xã Hoà Cư, điểm Khuổi Pheo, xã Hải Yến... thuộc Khu du lịch Ba Sơn. Nhìn chung các di tích chưa được Nhà nước đầu tư kinh phí trùng tu tôn tạo, nâng cấp sửa. Phần lớn các điểm di tích chưa được khoanh vùng bảo vệ, lâu ngày người dân lấn chiếm đất hoặc có nơi đã được khoanh vùng bảo vệ nhưng vẫn bị xâm hại, lấn chiếm đất di tích...

Nhận thức của một số cấp uỷ, chính quyền tại cơ sở, một số cán bộ, đảng viên và nhân dân về vai trò, vị trí việc bảo tồn và phát huy các giá trị di tích lịch sử, văn hóa danh lam thắng cảnh trên địa bàn huyện còn hạn chế, chưa thực sự quan tâm đến công tác bảo vệ các điểm di tích.

Công tác quản lý, tôn tạo, khai thác sử dụng di tích còn một số bất cập. Điều kiện cơ sở vật chất tại các di tích đền, chùa còn thiếu thốn, chật hẹp gây khó khăn cho du khách đến tham quan. Phần lớn các điểm di tích chưa được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, gây khó khăn cho việc quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hoá tại các điểm di tích.

Đội ngũ chuyên môn làm công tác quản lý về lĩnh vực di sản, bảo tồn còn thiếu, nhiều cơ sở đôi khi chưa thực sự quan tâm đến công tác bảo vệ, phát huy di tích, nhiều di tích thực hiện công tác xã hội hóa trong việc tu bổ, tôn tạo di tích còn yếu và gặp nhiều khó khăn.

III. ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP THỰC HIỆN

1. Tiếp tục nâng cao công tác giáo dục, nâng cao nhận thức trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức và cộng đồng trong việc bảo vệ và phát huy giá trị của các di tích; khuyến khích tổ chức và người dân tham gia rộng rãi vào các hoạt động bảo tồn và phát huy di tích.

2. Quan tâm đề xuất xây dựng cơ chế chính sách, định mức hỗ trợ cấp kinh phí từ nguồn ngân sách Nhà nước cho việc quản lý, bảo vệ và tu bổ, tôn tạo đối với các di tích thuộc loại hình lịch sử, văn hóa, khảo cổ học đã được xếp hạng các cấp.

3. Quan tâm phối hợp tổ chức tập huấn cho các thành viên BQL Di tích cấp xã và các thành viên BQL các điểm di tích tại cơ sở; hướng dẫn chi tiết hoạch toán thu - chi theo hướng dẫn mới được ban hành.

4. Đề xuất với Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch

Đề xuất số lượng người trực tiếp trông coi tại di tích và mức kinh phí hỗ trợ (có Biểu 4 kèm theo).

UBND huyện Cao Lộc báo cáo thực trạng quản lý di tích trên địa bàn huyện năm 2024. Kính đề nghị Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Lạng Sơn xem xét, tổng hợp./.

Nơi nhận:

- Sở VH,TT&DL ;
- CT, các PCT UBND huyện;
- Phòng VH TT;
- UBND các xã, thị trấn;
- CPVP;
- Lưu: VT.

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Nguyễn Văn Thịnh

